

Plāno mainīt nodokļu parāda piedziņas kārtību

Avots: iFinances

Sagatavoti grozījumi likumā “Par nodokļiem un nodevām”, kas ietver vairākas izmaiņas nodokļu administrēšanas regulējumā. Tostarp vairs nav plānots noteikt konkrētu minimālo summu, līdz kurai vairs netiks piedzīti nodokļu parādi, kā arī paredzēti citi grozījumi, kas skar nodokļu parādus un nokavējuma naudas aprēķināšanu.

Grozījumi 2025.gada 13.martā izsludināti Valsts sekretāru sanāksmē.

Neizpildītās saistības

Šobrīd likumā noteikts, ka nodokļu maksātājam ir neizpildītās saistības arī gadījumos, ja tā nodokļu parāds Valsts ieņēmumu dienestam (VID) un/vai pašvaldībām pārsniedz 150 eiro. Tas neattiecas uz gadījumiem, kad maksājuma termiņš ir pagarināts, sadalīts, atlikts vai atkārtoti sadalīts termiņos.

Sagatavotie grozījumi paredz, ka neizpildītās saistības neattieksies gan uz minētajiem gadījumiem, gan arī reizēm, kad ir noslēgts nodokļa maksātāja vienošanās līgums ar VID, kāds noteikts likuma [41.pantā](#).

Parādu piedziņa

Kā liecina VID sniegtā informācija, 2023.gadā dienesta minimālās izmaksas par parādu piedziņu bija 39 eiro, kas pārsniedz likumā noteikto parāda piedziņas sliekšni – 15 eiro.

Ar grozījumiem paredzēts noteikt, ka likumā vairs nebūs noteikts minimālais parāda piedziņas sliekšnis, bet parādu nepiedzīs, ja tas būs mazāks par nodokļu administrācijas izmaksām, kas saistītas ar lēmuma par nokavēto nodokļu maksājumu piedziņu pieņemšanu un piedziņas uzsākšanu.

Nokavējuma naudas apmaksa

Lai aprēķinātu nokavējuma naudu saskaņā ar likumu, Maksājumu administrēšanas informācijas sistēma (MAIS) aprēķina un iegrāmato to katru

dienu, kas rada ļoti daudz transakciju. Sistēma katru dienu jāspēj apstrādāt un uzglabāt šos datus, kas prasa ļoti jaudīgus serverus, un tas ir dārgi.

MAIS faktiski darbojas vairāk kā nokavējuma naudas aprēķina sistēma, nevis kā maksājumu administrēšanas sistēma, kas veido tikai 0,15% no kopējiem nodokļu ieņēmumiem.

Tāpēc būtu jāapsver iespēja mainīt nokavējuma naudas aprēķina biežumu, lai samazinātu administratīvo slogu un padarītu to efektīvāku, teikts grozījumu anotācijā. Tāpat jāizvērtē, kā rīkoties gadījumos, kad iemaksa ir veikta, bet deklarācija iesniegta pēc termiņa vai pēc tās precizēšanas.

Grozījumi piedāvā vienkāršot un uzlabot nokavējuma naudas aprēķinu par maksājumiem uz vienoto nodokļu kontu.

Šie grozījumi paredz, ka nokavējuma nauda tiek aprēķināta divas reizes mēnesī – 1. un 15. datumā. Maksātājiem tiks dots laiks līdz šiem datumiem, lai samaksātu nokavējuma naudu, un, ja maksājums tiek veikts līdz attiecīgajam datumam, nebūs papildus aprēķinu vai izmaiņu.

Tāpat tiks noteikti vairāki gadījumi, kad nokavējuma nauda netiks aprēķināta. Izmaiņas arī precizē, kā tiks rēķināta nokavējuma nauda, ja tiek atcelts termiņš vai ja nav veikti maksājumi pēc noteiktā grafika.

Ar grozījumiem plānots piemērot jaunu nokavējuma naudas aprēķināšanas kārtību, kas attiecas uz maksājumiem vienotajā nodokļu kontā, un precizēt arī citus nodokļu pārvaldības procesus.

Datu apmaiņa

Latvijas Uzņēmumu reģistrs (UR) saņem, apkopo un izmanto datus no VID par personām, kas iekļautas riska personu sarakstā. Šie dati ietver:

- vārdu un uzvārdu,
- dzimšanas datumu,
- Latvijā piešķirtu personas kodu (ja tāds ir),
- informāciju par ierobežojumu (piemērošanas datums, lēmuma numurs, pieņēmējs, pamatojums, termiņš un ierobežojuma saturs).

UR šo informāciju elektroniski saņem regulāri – vismaz reizi diennaktī.

Datu apjoms, ko UR saņem no VID par personām, kas iekļautas riska sarakstā, šobrīd nav noteikts ar starpresoru vienošanos, bet tas paredzēts likuma “Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru” [4.¹⁸ pantā](#).

Attiecīgi likumā “Par nodokļiem un nodevām” nav nepieciešams noteikt, ka datu apmaiņa starp VID un UR notiek saskaņā ar starpresoru vienošanos. Ja tas tomēr ir nepieciešams, tas jānodrošina atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likumam. Tādējādi VID un UR var slēgt vienošanos, kurā tiek noteikts, kādā veidā un cik bieži VID sniedz informāciju UR.

***De minimis* atbalsts**

2023.gada decembrī Eiropas Komisija pieņēma jaunu *de minimis* atbalsta regulu, kas stājas spēkā 2024.gada 1.janvārī. Jaunais atbalsts ir pieejams visiem nodokļu maksātājiem, kas saskaras ar finansiālām grūtībām saistībā ar nepārvaramu varu, piemēram, Krievijas uzsākto karu Ukrainā.

Šobrīd likums nosaka *de minimis* atbalstu, ka nodokļu administrācijai ir tiesības sadalīt nokavētos nodokļus termiņos vai atlikt maksājumu līdz pieciem gadiem, ja Ministru kabinets apstiprinājis Zemkopības ministrijas sagatavoto atzinumu par nepieciešamību atbalstīt konkrēto zivsaimniecības nozares nodokļu maksātāju finansiālo grūtību pārvarēšanai saistībā ar Krievijas noteiktajiem ierobežojumiem.

Šis atbalsts tiek piešķirts, ievērojot Eiropas Savienības noteiktās regulas par *de minimis* atbalstu zvejniecībā un akvakultūrā. Tā kā sākotnējais atbalsts bija paredzēts konkrētajiem zivsaimniecības uzņēmumiem, kas cieta no Krievijas ierobežojumiem, un ir pagājuši deviņi gadi, šis atbalsts vairs nav nepieciešams.

Attiecīgās izmaiņas par *de minimis* atbalstu paredzēts veikt arī likumā “Par nodokļiem un nodevām”.

E-komercijas uzraudzība

Elektronisko sakaru likuma [110.panta](#) 4.daļa šobrīd paredz, ka VID var pieņemt trīs veidu lēmumus:

- par domēna vārda atslēgšanu;
- par liegumu nodot domēna vārda lietošanas tiesības;
- par piekļuves ierobežošanu domēna vārdam vai IP adresei Latvijā.

Savukārt likums “Par nodokļiem un nodevām” nosaka, ka pašlaik VID ir tiesības pieņemt tikai lēmumus par domēna vārda atslēgšanu un liegumu nodot domēna vārda lietošanas tiesības. Tādēļ līdz ar likuma grozījumiem paredzēts noteikt, ka VID ir tiesības pieņemt lēmumus arī par piekļuves ierobežošanu domēna vārdam vai IP adresei Latvijā

Tāpat grozījumi paplašinās iespējas VID operatīvi rīkoties un pieņemt lēmumus par domēna vārdiem, kas ir reģistrēti ārpus “.lv” zonas.

Elektroniskās informācijas uzskaitē būvlaukumā

Atbilstoši Latvijas būvniecības likumam būvvaldēm ir pienākums uzraudzīt būvniecības procesu un kontrolēt, vai būvkomersanti ir reģistrēti. Informācija par komersantiem tiek uzkrāta elektroniskajā sistēmā (VEDLUB), kas palīdz būvvaldēm efektīvāk uzraudzīt būvniecības procesus.

Plānotās izmaiņas likumā skartu VEDLUB izmantošanu un uzkrāto datu izsniegšanu, būvniecības ierosinātājus un darba devējus.

Tāpat plānotajos likuma grozījumos ir ieviesta virkne tehnisko grozījumu.